

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 7. Договори про надання фінансових послуг

Практичне заняття 6.

Теми 25-26: Договір позики. Кредитний договір.

👉 Мета практичного заняття.

Тема 25: засвоєння, поглиблення та закріплення знань про особливості договору позики, нормативного регулювання цього договору тощо; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із цими зобов'язаннями, складання та аналізу необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав сторін цих договірних зобов'язань.

Тема 26: засвоєння, поглиблення та закріплення знань про особливості кредитного договору та його нормативного регулювання; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із кредитними зобов'язаннями, складання та аналізу необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав сторін цих договірних зобов'язань.

I. Теоретична частина.

👉 Основні терміни та поняття.

Тема 25: борг; грошові кошти; договір позики; новація; позика; позичальник; речі, визначені родовими ознаками.

Тема 26: банк; банківський кредит; довгострокові кредити; комерційний кредит; короткострокові кредити; кредит у вузькому розумінні; кредит у широкому розумінні; кредит; кредитні спілки; кредитодавець; кредитор; позичальник; середньострокові кредити; споживче кредитування; фінансова установа; фінансовий кредит.

Питання для обговорення.

Тема 25:

1. Поняття договору позики. Форма договору позики.
2. Істотні та інші умови договору позики. Проценти за договором позики.
3. Права та обов'язки сторін договору позики.
4. Наслідки порушення договору позичальником.
5. Забезпечення виконання зобов'язання позичальником.
6. Новація боргу у позикове зобов'язання.

Тема 26:

1. Поняття кредитного договору. Форма кредитного договору.
2. Істотні та інші умови кредитних договорів.
3. Сторони кредитного договору.
4. Права та обов'язки сторін кредитного договору.
5. Відмова від надання або одержання кредиту.
6. Комерційний кредит.
7. Правові наслідки недійсності кредитного договору.
8. Споживче кредитування. Правове регулювання договору про споживчий кредит актами ЄС (Директиви 2013/36/ЄС від 26 червня 2013 року, 2023/2225 від 18

жовтня 2023 року, 2014/17/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 4 лютого 2014 року тощо).

☞ **Методичні рекомендації до вивчення питань плану.** Підготовка до практичного заняття починається з ознайомлення зі змістом нормативно-правових актів, якими регулюються позикові відносини. Після цього слід ознайомитись з іншими джерелами (конспекти лекцій, підручники, навчальні посібники, коментарі ЦК України та спеціального законодавства тощо). Обов'язковим є ознайомлення із судовою практикою вирішення спорів, що впливають з відповідних договорів.

II. Практична частина: аналіз зразків цивільно-правових договорів, складання цивільно-правових договорів, складення або вирішення кейсів.

1. Аналіз зразків готових договорів позики, розписок, кредитних договорів.
2. Складання договорів позики, кредитних договорів.
3. Складання або вирішення кейсових завдань.

☞ **Методичні рекомендації до виконання практичної частини.** Для засвоєння матеріалу та розуміння сутності договору позики, кожен здобувач має знайти зразки (не менше трьох) готових цивільно-правових договорів відповідного виду, уважно перечитати, проаналізувати які умови у них відображено, порівняти із тим, як ці положення врегульовані у нормативно-правових актах, якими врегульовано цей різновид цивільно-правового договору. Кожен здобувач має скласти свій варіант договору, в якому має бути максимально враховано інтереси обох сторін договору та максимально пропрацьовано блок (або блоки, якщо вони відокремлені) «Гарантії забезпечення виконання зобов'язань сторін договору», «Відповідальність за порушення умов договору» тощо. Аналіз готового зразка відповідного різновиду цивільно-правового договору або характеристика складеного здобувачем договору здійснюється шляхом розкриття таких аспектів: а) яка модель цивільно-правового договору (інформативна чи неінформативна) представлена або чому при складанні договору здобувачем була обрана саме ця модель; б) чи дотримано вимоги щодо форми конкретного договору у знайденому здобувачем зразку договору або яким чином це враховано у складеному здобувачем договорі (мається на увазі правильне оформлення договору, яке дає уявлення про форму, яка вимагається для цього різновиду договору); в) чи наявні всі обов'язкові елементи структури цивільно-правового договору; г) чи враховані у договорі всі вимоги його нормативного врегулювання як загальними нормами (ЦК України), так і нормами спеціального законодавства); г) чи всі можливі права та обов'язки сторін враховано у договорі; д) чи підібрано до кожного обов'язку сторони у договорі відповідні засоби забезпечення його виконання або конкретна міра відповідальності за порушення цього обов'язку; е) чи враховано положення законодавчих вимог про можливі у цьому конкретному договорі сторони, їхні права щодо порядку зміни, припинення договору, вирішення спорів за договором, кількості примірників тощо.

Вирішення кейсів передбачає надання вичерпного обґрунтування своєї відповіді з посиланням на конкретні норми ЦК України, інших законодавчих актів та на судову практику. Ситуації аналізуються щодо: а) належних сторін; б)

наявності у них відповідних прав та обов'язків; в) дотримання строків; г) можливих способів захисту прав та інтересів тощо.

Приклад кейсового завдання можна знайти у методичних рекомендаціях: Болокан І.В., Щипанова О.О. Цивільне та сімейне право. Особлива частина : методичні рекомендації та завдання до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Право» освітньо-професійної програми «Право» : в 2 ч. Ч. 1. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 99 с. Розміщено на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4434>.

Питання для самостійного опрацювання за Темою 24 Договір страхування.

📌 **Мета самостійної роботи з темами модуля:** засвоєння, поглиблення та закріплення знань про особливості договорів страхування, нормативного регулювання цих питань; закріплення навичок вирішення життєвих ситуацій, пов'язаних із договорами страхування, складання цих договорів, аналізу змісту готових зразків договорів страхування, складання необхідних юридичних документів для реалізації та захисту прав сторін у договорах страхування.

📖 **Основні терміни та поняття до теми, яка виносяться на самостійне вивчення:** відшкодування шкоди, завданої страхувальником; добровільне страхування; договір перестрахування; договір страхування; застрахована особа; майнове страхування; майнові інтереси; майнові інтереси, які пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням майном; майнові інтереси, які пов'язані з життям; майнові інтереси, які пов'язані з пенсійним забезпеченням; майнові інтереси, які пов'язані з працездатністю; майнові інтереси, які пов'язані зі здоров'ям; неустойка; обов'язкове страхування; особисте страхування; перестраховик; співстрахування; страхова виплата; страхове відшкодування; страхове свідоцтво (поліс, сертифікат); страховий акт (аварійний сертифікат); страховий випадок; страховик; страхові платежі; страхувальник; страхування відповідальності; суб'єкт підприємницької діяльності; фінансова установа.

I. Теоретична частина.

Питання до самостійного опрацювання.

1. Поняття та предмет договору страхування.
2. Форма договору страхування. Істотні та інші умови договору страхування. Момент набрання чинності договором страхування.
3. Сторони у договорі страхування. Укладення договору страхування на користь третьої особи.
4. Співстрахування. Договір перестрахування.
5. Права та обов'язки сторін договору страхування.
6. Умови та порядок здійснення страхової виплати. Відмова від здійснення страхової виплати.

7. Відповідальність страховика. Перехід до страховика прав страхувальника щодо особи, відповідальної за завдані збитки.

8. Зміна страхувальника-фізичної особи у договорі страхування. Наслідки припинення юридичної особи-страхувальника. Наслідки визнання страхувальника-фізичної особи недієздатною або обмеження її цивільної дієздатності.

9. Припинення договору страхування.

10. Недійсність договору страхування.

11. Обов'язкове страхування.

👉 **Методичні вказівки до вивчення питань, які виносяться на самостійне опрацювання, та виконання завдань.** Для ефективного засвоєння теми здобувачу слід розпочати з ознайомлення зі змістом нормативно-правових актів, якими регулюються відповідні різновиди договорів. Після цього слід ознайомитись з іншими джерелами (конспекти лекцій, підручники, навчальні посібники, коментарі ЦК України, страхового законодавства тощо). Обов'язковим є ознайомлення з судовою практикою вирішення спорів, що впливають з відповідних договорів.

II. Практична частина: аналіз зразків цивільно-правових договорів, складання цивільно-правових договорів, складення або вирішення кейсів (завдання є частиною комплексного завдання змістового модуля 7 і прикріплюються на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4434>).

1. Аналіз зразків готових договорів страхування (майнового, особистого, відповідальності, професійних ризиків тощо).

2. Складання договорів страхування (майнового, особистого, відповідальності, професійних ризиків тощо).

3. Складання або вирішення кейсових завдань.

👉 **Методичні рекомендації до виконання практичної частини.** Для засвоєння матеріалу та розуміння сутності договорів страхування, здобувачі мають знайти зразки (не менше трьох) готових цивільно-правових договорів відповідного виду, уважно перечитати, проаналізувати які умови у них відображено, порівняти із тим, як ці положення врегульовані у нормативно-правових актах, якими врегульовані ці різновиди цивільно-правових договорів. Кожен здобувач має скласти свій варіант договору, в якому має бути максимально враховано інтереси обох сторін договору та максимально пропрацьовано блок (або блоки, якщо вони відокремлені) «Гарантії забезпечення виконання зобов'язань сторін договору» та/або «Відповідальність за порушення умов договору». Аналіз готового зразка відповідного різновиду цивільно-правового договору або характеристика складеного здобувачем договору здійснюється шляхом розкриття таких аспектів: а) яка модель цивільно-правового договору (інформативна чи неінформативна) представлена або чому при складанні договору здобувачем була обрана саме ця модель; б) чи дотримано вимоги щодо форми конкретного договору у знайденому здобувачем зразку договору або яким чином це враховано у складеному здобувачем договорі (мається на увазі правильне оформлення договору, яке дає уявлення про нотаріальну чи просту письмову форму, яка вимагається для цього різновиду

договору); в) чи наявні всі обов'язкові елементи структури цивільно-правового договору; г) чи враховані у договорі всі вимоги його нормативного врегулювання нормами ЦК України та спеціального законодавства; г) чи всі можливі права та обов'язки сторін враховано у договорі; д) чи підібрано до кожного обов'язку сторони у договорі відповідні засоби забезпечення його виконання або конкретна міра відповідальності за порушення цього обов'язку; е) чи враховано положення законодавчих вимог про можливі у цьому конкретному договорі сторони, їхні права щодо порядку зміни, припинення договору, вирішення спорів за договором, кількості примірників тощо.

Вирішення кейсів передбачає надання вичерпного обґрунтування своєї відповіді з посиланням на конкретні норми ЦК України, спеціальних законів та інших законодавчих актів та на судову практику. Ситуації аналізуються щодо: а) належних чи неналежних сторін; б) наявності у них відповідних прав та обов'язків; в) дотримання строків; г) можливих способів захисту прав та інтересів тощо.

Приклад кейсового завдання можна знайти у методичних рекомендаціях: Болокан І.В., Щипанова О.О. Цивільне та сімейне право. Особлива частина : методичні рекомендації та завдання до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Право» освітньо-професійної програми «Право» : в 2 ч. Ч. 1. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 99 с. Розміщено на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4434>.